ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

1. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਗੁਲਾਬੇਵਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ (ਹਾਲ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ. ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ) ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 5 ਮਾਰਚ 1942 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜਾਈ ਖਾਲਸਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੇਖਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ। ਉਹ ਨਿਰੰਤਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿਧਾ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਦਕਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੇਖਕ ਪਿੰਡ ਲੱਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਰੁੱਤ ਆਵੇ ਰੁੱਤ ਜਾਵੇ', 'ਮੇਰੀ ਚੁੱਪ ਦੇ ਬੋਲ ' ਅਤੇ 'ਪਿਓਂਦ ਕੀਤੀ ਬੇਰੀ ' ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਰਚਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਰਸਾਲਿਆਂ 'ਨਾਗਮਣੀ', 'ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ', 'ਸੰਖ', 'ਆਰਸੀ', 'ਪੰਜ ਦਰਿਆ' ਆਦਿ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਿਧਤਾ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕਲਾਤਮਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਭੋਇੰ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਸੂਖ਼ਮ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਲੱਖੀਆਂ ਨੇ 'ਸਾਧਨਾ ਤੇ ਸਾਦਗੀ ਦੀ ਮੂਰਤ : ਭਗਤ ਧੰਨਾ ਜੀ' ਨਿਬੰਧ ਲਿਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੱਖੀਆਂ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਸਾਦਗੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਰਾਹੀਂ ਲੱਖੀਆਂ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਨਿਬੰਧ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵੱਚ ਛਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

2. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਉਦੈਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ (ਬੀ.ਐੱਸ.ਟੀ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਮਾਧਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਅਜਮੇਰ ਵੱਲੋਂ ਨੌਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੱਕ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ/ਲੇਖਕ/ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਣੀ ਉਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 1 ਅਗਸਤ, 1982 ਈ. ਨੂੰ ਚੱਕ 6-ਏ ਛੋਟੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ

(ਰਾਜਸਥਾਨ) ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ.ਜਸਮੇਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ 19 ਜੈੱਡ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਬੀ.ਏ. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ, ਬੀ.ਐੱਡ.ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਐੱਮ.ਫਿਲ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੀਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੜਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਬਨਣ ਲਈ ਵੀ ਰਾਹ ਦਸੇਰੇ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਕਾਲਜ ਲੈਕਚਰਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2011 ਈ. ਵਿੱਚ ਆਰ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਪੜਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਨੈੱਟ ਦਾ ਯੋਗਤਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਉਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ (ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ 19 ਜੈੱਡ) ਪੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਦੇ ਉਹ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।

3. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਜਨਮ ਉਸ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਸੰਦੋਹਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ 2 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਭਗਵਾਨ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਝੋਰੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਝੋਰੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਬੀ.ਏ., ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਮਲੋਟ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਡ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਉਹ 10 ਸਤੰਬਰ, 1978 ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। 1994 ਈ. ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਖਾਲਸਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਉਸ ਦਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸਾਹਿਤ ਵੱਲ ਰੁਝਾਨ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੱਕ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। 1974-75 ਈ. ਵਿੱਚ ਉਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਮਲੋਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕ ਵੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ। 1982-83 ਈ. ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗੰਗਾਨਗਰ ਕਲਾ ਮੰਚ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੱਕਤਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਕਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ। 1999 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਉਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਈ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ।

ਉਹ 31 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, 13 ਐੱਫ.ਐੱਫ. ਮਾਣਕਸਰ

(ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ) ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ।

4. ਨਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਲੱਖੀਆਂ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਨਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਸਰਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਮਲਕੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਬਾਮ ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ 2 ਸਤੰਬਰ 1977 ਈ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਿੰਦ ਮਾਡਲ ਸਕੂਲ, ਵਹਾਬਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਨਪੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਐਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਐਮ.ਫਿੱਲ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਬੀ.ਐੱਡ. ਹਾਰਵਰਡ ਕਾਲਜ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਨੈੱਟ ਅਤੇ ਸੈੱਟ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਰੋਜਾਨਾਂ ਅਜੀਤ, ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦੁਆਰਾ 'ਜੀਵਨ ਏਵਮ ਖੇਲੋਂ ਸੇ ਜੁੜੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂ' ਨਾਮਕ ਪੁਸਤਕ ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐੱਸ.ਆਈ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ. ਉਦੈਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ (ਬੀ.ਐੱਸ.ਟੀ.ਸੀ.ਦੂਜਾ ਸਾਲ) ਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਣ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅਨੂਪਗੜ੍ਹ, ਗਿਆਨ ਜੋਤੀ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਨਪੁਰ ਅਤੇ ਜੀ.ਐੱਸ.ਜੀ.ਡੀ. ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, 25 ਬੀ.ਬੀ. ਜਿਹੇ ਉੱਘੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2006 ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਆਰ.ਪੀ.ਐੱਸ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਲੈਕਚਰਾਰ ਬਣਿਆ। ਉਹ ਸੰਨ 2003 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੱਥ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2015 ਨੂੰ ਸਰਵ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਮੌਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, 9 ਐੱਫ.ਐੱਫ. ਬੜੋਪਲ (ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

5. ਸੋਨੂੰ ਕਪਿਲਾ

ਸੋਨੂੰ ਕਪਿਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਲਗਾਉ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਾਚ ਕੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਲੇਖ ਇਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। 'ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ', 'ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਕਾ ਇਤਿਹਾਸ' ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਪੁਸਤਕ 'ਏ ਹਿਸਟੋਰੀਕਲ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ਼ ਸਿੱਖ ਐਥਿਕਸ' ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਖੋਜ ਪੁਸਤਕ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੋਨੂੰ ਕਪਿਲਾ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਸਤੰਬਰ, 1971 ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਬੀ.ਐੱਲ ਕਪਿਲਾ ਅਤੇ

ਮਾਤਾ ਆਸ਼ਾ ਕਪਿਲਾ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਏ.ਪੀ.ਜੀ. ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਐੱਸ.ਡੀ.ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਡੀ.ਏ.ਵੀ.ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਐੱਮ.ਏ.ਹਿਸਟਰੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਨੈੱਟ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.ਦਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਧਿਆਪਨ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡੀ.ਏ.ਵੀ.ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੂ. ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਖੋਜ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕਾ ਨੂੰ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੰਨਾਂ 'ਚੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਕਲੱਬ ਮੁੱਖ ਹਨ। ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰ ਕੇ ਪਰਚੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦਾ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਉਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ.ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਪੀ.ਜੀ. ਵਿਭਾਗ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਮੁਖੀ ਹੈ।

6. ਹੇਮੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਚੰਗੀ ਮੱਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੇਮੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਘਰ 25 ਜਨਵਰੀ 1981 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿੰਡ 36 ਬੀ.ਬੀ. (ਮੌੜਾਂ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਗਜਸਿੰਘਪੁਰ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਬੀ.ਏ. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਐੱਮ.ਏ. (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਉਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਜੀ.ਐੱਸ.ਜੀ.ਡੀ. ਗਰਲਜ਼ ਕਾਲਜ, 25 ਬੀ.ਬੀ., ਪਦਮਪੁਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 2013 ਈ. ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਡੇਲਟਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਨਿਵਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

7. ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ

ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਅਬੋਹਰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ, ਮੰਚ ਅਦਾਕਾਰ ਪੱਖੋਂ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ ਸਿੱਖਿਅਕ, ਸਮਾਜਕ, ਸਾਹਿਤਕ,

ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਡਰਾ ਹਸਤਾਖ਼ਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਪਰਣਾਈਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਾਹਿਤਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਦਾ ਜਨਮ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1964 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਖਾਲਸਾ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਬੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਏ.ਪੰਜਾਬੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਐੱਮ.ਫਿਲ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ 'ਅਜਮੇਰ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀ ਮੰਚੀ ਸਾਰਥਕਤਾ' ਵਿਸ਼ੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਫਿਲ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮੰਚ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸਨੇ ਕਈ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਕਈ ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਨਣ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਗੁਰਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਨੇ ਟੈਗੋਰ ਥੀਏਟਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਸੈਂਟਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ/ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਵਾਇਆ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਾਰਨ ਕਾਲਜ ਕਈ ਵੱਡੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਤ ਅੰਤਰ ਕਾਲਜ ਯੁਵਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਐਂਕਰਿੰਗ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੰਗੜੇ, ਨਾਟਕਾਂ, ਕਾਵਿ ਉਚਾਰਨ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਨਾਇਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣਾ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। 30 ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰ ਕੇ ਪਰਚੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ ਦਾ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ, ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀਸਰ ਕਲਾ ਮੰਚ, ਪੰਜਾਬ ਕਲਾ ਮੰਚ ਮਲੋਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮਲ ਵਿਦਰੋਹੀ ਅਤੇ ਟੋਨੀ ਬਾਤਿਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਨਮਾਨ ਖਾਸ ਹੈ।

8. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਘੜਸਾਣਾ'

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਘੜਸਾਣਾ' ਦਾ ਜਨਮ ਸ.ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁਖਮੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਮਿਤੀ 3 ਸਤੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਮੰਡੀ ਘੜਸਾਣਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ, ਸਤਰਾਣਾ ਅਤੇ ਘੜਸਾਣਾ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਐੱਚ.ਕੇ. ਐੱਮ. ਕਾਲਜ, ਘੜਸਾਣਾ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਐੱਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ) ਦੀ ਡਿੱਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ, ਅਰਬੀ, ਉਰਦੂ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਮੁਸਲਿਮ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਉਰਦੂ-ਅਰਬੀ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ-ਇੰਨ-ਲੈਟਰਜ਼ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਪੀ.ਜੀ. ਕਾਲਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਵਿਖੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਨ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉਸਦੇ 200 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੇਖ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੀ.ਐੱਲ.ਏ. ਮਥਰਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਜੋ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਆਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਆਕਰਨ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਿਰੰਤਰ ਚੰਗੇਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ।

9. ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਦਾਰਾ

ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਂ ਹੈ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੋਦਾਰਾ ਸੁਝਵਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਛਾਣ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਿੰਨ ਆਲੋਚਨਾ ਪੱਧਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ-ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਹੈ,ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਦਾ ਲੋਹਾ ਵੀ ਪਾਠਕ ਵਰਗ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੰਗੜਾ ਮਾਹਿਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵੱਜੋਂ ਭੂਮਿਕਾ ਉਸ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਦਾਰਾ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਮਾਰਚ, 1959 ਈ. ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੋਦਾਰਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ (ਪੰਜਾਬ) ਤੋਂ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ), ਐੱਮ.ਫਿਲ., ਪੀ.ਐਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। 'ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਾਵਿ ਦਾ ਚਿਹਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ' ਉਸ ਦੀ ਪੀ.ਐੱਚ. ਡੀ. ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਸ ਖੋਜ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪੁਸਤਕ 'ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ' ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 'ਹਨੇਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ' ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਿਤ ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਮੱਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਡਾ. ਗੋਦਾਰਾ ਦਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਖੋਜ ਨਿਬੰਧ 'ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੱਸਵਾਦ' ਇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਧਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ 50 ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। 40 ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਲੇਖ ਵਿਭਿੰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਹ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦਾਰਾ ਦਾ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਡਾ. ਗੋਦਾਰਾ ਨੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਐੱਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਅਫ਼ਸਰ, ਡੀਨ ਈ.ਐੱਮ.ਏ., ਲੋਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਨਿਭਾਇਆ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਨੇਕਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸੂਬੇ ਚ ਆਯੋਜਿਤ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਸਨਮਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ।

10. ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ

ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤਿੱਤਵ ਤੇ ਹੁਨਰ ਸਦਕਾ ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਾਹਿਤਕ, ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਚਰਚਿਤ ਚਿਹਰਾ ਹੈ।

ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ.ਬੰਤਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸੰਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੱਕ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਿੰਡ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਦੱਸਵੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਕਟਾਣੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਮਾਲਵਾ ਕਾਲਜ, ਬੋਦਲੀ (ਲੁਧਿਆਣਾ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਦਸੰਬਰ 1983 ਵਿੱਚ ਆਈ.ਐੱਮ.ਏ., ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਫ਼ਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਰਮੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐੱਮ.ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਤੁਲਨਾਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਜ਼ਰ ਜਵਾਬ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਤਬੀਅਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਸੰਜੀਦਾ ਚਿੰਤਕ ਤੇ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਖੱਟੀ।

ਉਸਦਾ ਅਬੋਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। 2006 ਈ. ਵਿੱਚ ਉਹ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਐੱਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਸੈਕੰਡ ਪੰਜਾਬ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਤੌਰ ਕਮਾਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੀ.ਓ.) ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। ਦਸੰਬਰ, 2010 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਪੱਕਾ ਵਸੇਬਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਰਨਲ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਈ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਐੱਮ.ਐੱਸ.ਐੱਮ. ਸਕੂਲ, ਸ਼੍ਰੀਗੰਗਾਨਗਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹਨ। ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਐੱਨ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਤਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਜਗਿਆਸਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਟਕ ਦਾ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

11. ਡਾ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਡਾ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਜਨਮ 28 ਜੁਲਾਈ, 1979 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਢਾਬਾਂ ਕੌਕਰੀਆਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਬੋਹਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਰਾਣੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ, ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਬੀ.ਏ. ਅਤੇ ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਫਿਲ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ 'ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ (ਅਬੋਹਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ)' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ 'ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਟ ਵਿਧੀਆਂ' ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਸਾਹਿਤਕ, ਅਕਾਦਮਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ। ਨਵੀਨ ਸਾਹਿਤ ਉੱਪਰ ਉਸ ਦੀ ਘੋਖਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਿਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੁੱਧ ਸਾਹਿਤ ਵਿਵੇਚਕ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ 22 ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਸ ਦੇ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਸਦਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਸਭਾ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਹੱਥੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸਨਮਾਨ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਬੈਸਟ ਕਾਉਂਸਲਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮੰਚੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮਾਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਬਤੌਰ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਨਾਮਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਗ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

12. ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਨ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਖੋਜ-ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦਾ ਜਨਮ 11 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਪਿੰਡ ਆਲਮਗੜ੍ਹ, ਤਹਿਸੀਲ ਅਬੋਹਰ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿਖੇ ਮਾਤਾ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਡਿਵਾਈਨ ਲਾਈਟ ਪਬਲਿਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਅਬੋਹਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨਾਮਵਰ ਸੰਸਥਾ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ, ਅਬੋਹਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਇਥੋਂ ਉਸ ਨੇ ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਸੀ. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ (ਨੈੱਟ) ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਅਆਪਨ ਨੂੰ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਾਵਿ-ਲੇਖਣ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਗਲਪ ਉਸ ਦੇ ਪਸੰਦੀਦਾ ਚਿੰਤਨ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉਸ ਨੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਹਨ।

13. ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸ਼ਰਮਾ

ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸ਼ਰਮਾ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰ ਰਿਹਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਉਸ ਦੇ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇਣਾ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਰਚਨਾਵਲੀ (ਦਸ ਜਿਲਦਾਂ), ਨਾਵਲਕਾਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਪਾਤਰਕੋਸ਼, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸੰਦਰਭ ਕੋਸ਼, ਸਰਬਾਂਗੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ :ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ: ਕਿਰਤ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰ, ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ: ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਆਦਿ ਅਠਾਰਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਲੇਖਕ/ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਜਨਮ 14 ਜੂਨ, 1968 ਈ. ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਚਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਿਆਨ ਦੇਵੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਕੇ ਬੀ.ਏ.ਪੱਧਰ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਐੱਮ.ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਐੱਮ.ਫਿਲ. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਰੀਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੀ.ਐੱਚ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ 'ਵਿਪੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਚਿਤਰਨ: ਸਮਾਜ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਐਨ', ਵਿਸ਼ੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ। ਰਿਜ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਅਧਿਆਪਨ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ (ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ.: ਜੂਨੀਅਰ ਰਿਸਰਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ) ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਅਰਜਿਤ ਕੀਤੀ। ਪੀ.ਐੱਚ

ਡੀ. ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਅਧਿਆਪਨ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਅਬੋਹਰ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਦੀਆਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਰੈੱਡ ਰਿਬਨ, ਰੈੱਡ ਕਰਾਸ ਇਕਾਈ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਨਵੀਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ, ਐੱਮ.ਫਿਲ. ਅਤੇ ਪੀ.ਐੱਚ ਡੀ. ਦੇ ਖੋਜ-ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਸ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ।